

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepł. podł. Reau.	Psycho-metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6 27"	6, 852	+ 9, 6	4, 40	Pl. Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
2	7, 067	+ 17, 9	5, 05	Pl. Wschodni „	„	
10	6, 938	+ 10, 8	4, 56	„	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

(A. N.) Gazeta poznańska zawiera już w tych czasach drugi paskwil przeciw Krakowowi, — widać tegoż samego autora, co przed parą laty w *Urzędniku Poznańskim* nie mógł dosyć nagadać się o różnych nieszczęściach tej krainy, — z których zdaje się być największem to: że tu bez niego obejść się potrafią. W ostatnim paskwile, serce jego pełne czułości, ubolewa nad nędzą naszą, nad miastem biednym, pod-upadłym, pustkami stojącym, — a to wszystko pewnie dla tej samej co i dawniej przyczyny, — że na swoje nieszczęście, — jak dawniej tak i teraz, bez niego się obchodzi.

W ogólności, nie masz takiego kraju na całej kuli ziemskiej, gdzieby było wszystkim zupełnie dobrze, — pospolicie tam tylko jest najlepiej gdzie nas nie masz; — sądzymy przeto, że bezstronni czytelnicy gazety poznańskiej, znajdując podobne w niej artykuły, zechcą mieć autora ich za uniewinnionego; — jemu jest źle w Krakowie, — niechże mu przynajmniej wolno będzie pomagać spekulacyi wydawców rzeczonych gazety, a to tym bardziej że nowa jej Redakcyja, przystępując do tak drażliwego w dzisiejszych czasach zawodu, zdaje się wcale niepotrzebować rozumu, — kiedy podobne a b s u r d a przyjmuje w dobrej wierze.

XX....

Obliuguje się wszystkich właścicieli bydła rogatego, ażeby środek niegdyś tak skutecznie bez najmniejszego kosztu przeciw zarazie na bydło grassującej, obok innych środków użyty, i teraz jako najspieszniej w wykonanie przedsięwzięcia zechcieli — a ten jest, aby: czy to bydło w stajniach końskich, lub konie między bydłem ciągle utrzymywać. Co nie jest szkodliwym a pomódz może. Wszakże nie bez doświadczenia w tej mierze jesteśmy w kraju naszym, iż takowy środek pomagał, o którym

rownie i zagraniczne pisma publiczne z zaliczeniem ogłaszają.

Kraków d. 23 Września 1845 r.

Jan Gulkowski.

WIDOWISKA W TEATRZE. Dnia 14 trzeci raz NIEMA z PORTICI. Panna Szuszkiewicz obok ponowionych oklasków, — zaszczycona została kosztownym upominkiem, z rąk pewnej znakomitej rodziny, jako zachętę do dalszego poświęcenia się zawodowi, do którego tyle w niej znalezione talentu. — Dnia 16 dwudziesty raz *Córka Pułku*, zawsze licznie zwiedzana i przyjmowana z oklaskami. — Dnia 20 koncert na fortepianie naszego krakowianina P. Lubowskiego, i komedja KOCHANY DZIADUNIO. — Młody artysta, zasługiwał na liczniejsze zebranie się widzów; — talent jego wyższym jest nad wszelkie pochwały; — i powszechnym jest życzeniem, ażeby P. Lubowski dał jeszcze jeden koncert, przed wyjazdem swym za granicę. Znawcy utrzymują, że po Liszcie, nie piękniejszego nie słyszeli, nad grę tego, wzniosłych nadziei wirtuozu. — Dnia 21 *Niema z Portici* po raz czwarty. — Jutro zaś dana będzie opera: *Pocztylion z Lonjumeau*.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 16 Września. —

Dyrekcya rządowa teatrów i widowisk w Królestwie, podaje niniejszem do wiadomości, iż d. 15 października. r. b. rozpoczyna się kursa w szkole dramatycznej i śpiewu przy teatrach Warszawskich. Klasa płci żeńskiej téjże szkoły, zostawać będzie pod kierunkiem JPani Leontyny Halpert, artystki dramatycznej: klasa zaś męzczyzu, jak dotąd, pozostaje pod przewodnictwem JP. Jasińskiego, reżyssera teatrów. Do szkoły śpiewu przyjęte być mogą tylko osoby posiadające już początki muzyki, gdyż w szkole téj sposobić się będą jedynie na śpiewa-

ków opery. Po złożeniu wymaganego egzaminu kwalifikacyjnego, obecnie przyjęci do szkoły dramatycznej i śpiewu, zastósować się winni do warunków, które im przez dyrekcję wskazane będą. Nadto dyrekcya rządowa teatrów zawiadamia, iż gdy nateraz wakuje posada pierwszego basisty do ról w operach, przeto osoby dostatecznie wykwalifikowane, zgłosić się zechcą do dyrekcji, dla złożenia próby talentu i zdolności muzycznych. O bliższych warunkach tyczących się objęcia wyżej wspomnionej posady, powziąć można wiadomość w kancelaryi dyrekcji, od godz. 9 do 12tej przed południem

— Petersburg 6 Września —

W pograniecznem z Chinami mieście handlowym gubernii Irkuckiej Troickosawsku, wybuchnął w kwietniu r. b. gwałtowny pożar, który zniszczył przedniejszą część miasta; zgorzało 100 domów obywatelskich, wszystkie lokale władz miejscowych, szkoła parafialna, dom dobroczynności, dwór gościnny z towarami, szpital miejski, spichrz ze zbożem zapasowym wspólnem, most na rzece Kiachcie i wiele innych budowli. Szkody przez ten pożar zrządzone, podług ocenienia na miejscu, wynoszą 1,143,000 rubli srebrem.

N. Pan Najwyżej rozkazać raczył; dla wsparcia pogorzalców powyższych ofiarami dobrowolnemi, otworzyć wszędzie po guberniach składki, na przeciąg roku.

Donoszą z Kronsztadtu d. 25 sierpnia: szyperski Kobbok, zarządzający okrętem angielskim *Integrity*, przybył wczoraj do tutejszego portu z New-Castle, z ładunkiem węgla ziemnego, domióst, że podczas płynienia tu uratował szalupkę z siedmiu majtkami z rozbitego w pobliżu Dagerortu okrętu angielskiego *Ymogen*, który płynął z Liwerpoolu z różnemi towarami do Kronsztadtu; szyperski i innych siedmiu majtków zginęło podczas rozbicia tego okrętu.

— Berlin 10 Września. —

Z prowincyi nadreńskiej donoszą: Królowa Wiktorya przybyła dnia 5 września do Deuz, gdzie przez władze cywilne i wojskowe była przyjmowana. Wieczorem był wielki czapstrych przyczem muzyki pułkowe dały się kolejno słyszeć. Nazajutrz rano królowa udała się na koleji żelaznej w dalszą podróż przez Akwisgran do Brukselli.

Professorowie uniwersytetu tutejszego ukażą się pierwszy raz w togach na uroczystość urodzin króla Jmci, dnia 15 Paźdz. Wspomniała toż dla Rektora, ofiarować ma król w podarunku. Professorowie wydziału teologicznego, będą mieli togę czarną, prawnego karmazynową, lekarskiego szkarłatną, filozoficznego fioletową.

— Bruksella 7 Września. —

Senat belgijski i Izba Reprezentantów zwołane zostały na nadzwyczajne zgromadzenie na dzień 16. b. m.

Król i rodzina królewska w towarzystwie

kilku Ministrów i kilku członków ciała dyplomatycznego, wyjechali wczoraj w południe do Antwerpii, dla powitania królowej angielskiej.

Xżę Demidow z małżonką swoją, córką Xc: Hieronima Bonapartego, przybył do Brukselli.

Gdy w Szkocyi bardzo zrodziły ziemniaki, spekulanci ztamąd je sprowadzają.

Journal de Francfort donosi z Brukselli pod dniem 7 września. Królowa angielska przybyła wczoraj o godzinie 5 wieczór do Antwerpii; nocowała na jachcie, a dziś o godz. 7 rano odplynęła do Anglii.

— Paryż 7 Września. —

Journal des Débats donosi, że królowa angielska w przejeździe przez kanał ma zamiar odwiedzić jeszcze króla Filipa w zamku Eu: w takim przypadku królowa Wiktorya wylądowałaby dziś wieczór w Treport, ale już nazajutrz rano odplynęłaby do wyspy Wight.

Royer Collard umarł dnia 4 o godz. 10 rano w dobrach swoich Chateauvieux pod St. Aignan w depart. Loir i Cher, przeżywszy lat 82. P. Royer-Collard wyjechał już słaby dnia 19 sierpnia z Paryża. Dnia 31 sierpnia opadła na niego gorączka; dnia 3 przyjął święte sakramenta a nazajutrz z zupełną spokojnością rozstał się z tym światem, zachowawszy do ostatniej chwili przytomność umysłu. Royer Collard był dawniej kilka razy prezesem izby deputowanych, był członkiem akademii francuskiej i professorem filozofii w uniwersytecie paryżkim.

Xstwo Nemours przybyli dnia 3 września do Tolozy i dnia 4 udali się w dalszą podróż do Pampelony.

Utworzyły się znowu trzy towarzystwa drogi żelaznej; dwa do parysko-lyońskiej linii, i jedno do lyońsko-awiguońskiej. Na czele pierwszego stoją pp. Rosamel i Bechet, na czele drugiego hr. Chastelleux.

P. Guizot wyjechał do Eu, a Jules Janin powrócił od Renu do Paryża.

W Marsylii ciekawi byli usłyszeć coś o bitwie nad Isly od przybyłego tam posła marokańskiego, który osobiście dowodził w niej korpusem jazdy. Zapytany jakie wrażenie sprawiła na nim ta walka, odpowiedział, że wraz z wszystkiemi innemi mniemał, iż w krotkim przeciągu czasu zniszczą tak małą armię, ale gdy ją ujrzeli śmiało naprzód postępującą przeciw szeroko i daleko rozciągającym się licznym zastępom Marokanów, gdy ją spostrzegli wykonywającą dziwne obroty, w których w dziesięcioro się powiększała i lotem błyskawicy jak wąż się wila, wtedy wszystkie szyki im się pomieszały i spieszoną ratowali się ucieczką na swych doświadczonych rumakach, szukając ocalenia z tamtej strony obszernej szukajni. Poseł marokański dodał przytem że jego panu i władcy nie byłoby nic przyjemniejszego jak opanowanie osoby Abd-el-Kadera; ale on jest zbyt przebiegły, aby się udać w miejsce, gdzieby Cesarz marokański nie doznał dla swój woli o-

poru. Zakłada on zawsze swój obóz tylko pośród podbitych pokoleń, które zwierzchność Cesarza tylko imiennie uznają, i wojsko cesarskie nimby się dostało do miejsca schronienia Abd-el-Kadera wstrzymaneby zostało przez pokolenia, na które Emir jako czczony Marabut, lubo w nieszczęściu wielki wpływ wywiera. Poseł miał na końcu, że gdyby to tak łatwo było dostać Emira w ręce, powinni to byli Francuzi uczynić, gdy się jeszcze tułał w ich posiadłościach afrykańskich. Nim ten marokański Xżę udał się do Paryża, odwiedził Tulon, gdzie mu towarzyszyła świta z sekretarza, kucharza i dwóch czaruch niewolników złożona. W Marsylii odwiedził władze, które go zaszczytnie ale bez szczególnych ceremonij przyjęły.

— Londyn 5 Września. —

Z czterech parowych okrętów złożona flotylla, która towarzyszyć ma królowej z Antwerpii do wyspy Wight, odplynęła dziś do Belgii.

Standard zbija udzieloną przez *Journal des Débats* wieść, jakoby Anglia miała zamiar przywłaszczyć sobie wyspę chińską Czusau. Użala się przytem i dziwi, że ten dziennik może uważać rząd angielski za zdolny użyć niegodnych środków w nabywaniu posiadłości. Co do zamiaru nabycia tej wyspy, nie czyni *Standard* żadnej zaprzeczającej wzmianki.

Ogromne zakupy bawelny w tym tygodniu, wynoszące do 50,000 wańtuchów, z których 20,000 na spekulacye przypisuje *Liverpool Mercury* tej okoliczności, że w Londynie rozszły się wieści o blizkiej wojnie między Anglią i Stanami Zjednoczonymi. O ile te wieści są uzasadnione—dodaje *Mercury*—nie wiemy, ale to pewna, że między temi dwoma krajami zachodzą kwestye, które sprowadzić muszą zawikłane negocyacye; tymczasem powstają z każdym dniem nowe wieści wojenne, w skutku których ceny bawelny się podnoszą. Na tychto okolicznościach spekulanci otwierają swe widoki.

Lord Copley, poseł angielski przy dworze francuzkim, przybył tu z Walmer Castle, gdzie odwiedził brata swego xcia Wellingtona, i pracuje często w ministerstwie spraw zagranicznych.

Standard donosi; Wezoraj o godz. 6 wieczór, p. Green puścił się w nową podróż z balonem *Nassau*. Balon ten wzniósł się z ogrodu Cremornehouse, na benefis sławnego powietrzniwego żeglarza, aby go wynagrodzić za utratę balonu *Aibion*, zniszczonego przez przypadek, którego udzieliłiśmy już szczegóły. W tej podróży napowietrznej towarzyszyli panu Green: pułkownik Charles, p. Mansell, brat jego M. W. Green i kilka innych osób. Puszczony balon wzniósł się majestatycznie w kierunku prostopadłym do wysokości kilkuset stóp. Wziesiony potem wiatrem południowo-zachodnim posuwał się ponad Tamizą, i w tym kierunku dalszą odbywał podróż aż zniknął z oczu widzów. Około godz. pół do 9tej, kilka gołębi wziętych przez p. Green, powróciły z donie-

sieniem, że balon spuścił się szczęśliwie niedaleko Epsone.

Rozmałości.

LOS POETÓW W NIEMCZECH.

Odwidziłem niedawno jednego Niemca rodem z Saksomi, lecz oddawna mieszkającego w Paryżu. Przemówiwszy do jego syna 13 letniego chłopaka, po niemiecku, nie mało się dziwiłem, gdy ten odpowiedział mi czystym językiem francuzkim:—„Przebac pan, papa nie chce, ażebym ja mówił po niemiecku; on jest przekonany że ja będę rozumniejszym, skoro zacznę mówić po francuzku.“

Jakto! zawołałem, zwróciwszy się do ojca: pan nie chcesz ażeby syn mówił językiem rodzinnym?

Mój przyjacielu, odrzekł niemiec otwarcie; syn mój nieszczęściem natury, ma zbyt żywą wyobraźnię. Z wszystkiego widać, że on będzie tak głupim, iż się zdecyduje korzystać ze swoich wrodzonych sposobności. — Lękam się, ażeby mu nie przyszło na myśl pisać wierszy niemieckich, i ażeby on nie wyjechał do Niemiec, szukać sławy. Nie, przedź przystanę na skrócenie mu karku, aniżeli pozwolę jemu zostać niemieckim poetą.

A że te dziwne wyrazy zdały się mi być zbyt trudnemi do pojęcia, przeto chcąc je mieć wyjaśnionemi, umyślnie wszedłem w spór z Niemcem.

Wierz mi panie, odpowiedział on; ja dobrze znam naszych niemców; dla nich niedosyć być poetą, nawet wielkim poetą...

Mów pan, mów, rzekłem: będę słuchać.

Kiedy los, mówił dalej niemiec, chce ukarać człowieka, to go obdarzy żywą wyobraźnią, wielkim rozumem, delikatnem czuciem, namiętnością do wylewania uczuć, i do wierszy, w końcu, w dodatku, znajomością języka niemieckiego.

A Goethe! zawołałem: czyliż on nie był bogatym, szczęśliwym, od wszystkich poważanym i znamienitym!

Goethe, odpowiedział, nie innego nie jest jak mniemany wyjątek z ogólnego prawidła, wszakże w rzeczywistości i on nie uszedł losu niemieckich geniuszów. Oto co on sam mówi w swoich pismach: „Syn ubogich rodziców, wychowany jakkolwiek podług różnych metod, pozostawiony bez dozoru, na los przypadkowych wrażeń, pchnięty namiętnością do literatury obcej, do języka cudzoziemskiego, tracąc czas na pracy bezużytecznej i na próbach nie udających się, dla poznania swoich sił rozwiniętych a niemających dokładnego kierunku,—poznając, nieszczęściem, zbyt późno, czemuby się powinien zajmować, zbity z drogi przez czytelników, nie mających najmniejszego gustu i jednakowo pozerających złe i dobre, zachęcany tylko przez niektórych rozumnych ludzi, roztrzępany tam i sam bez żadnego związku centralnego, pisarz niemiecki osiąga umysłowej męczkości i siły wtenczas tylko, kiedy familijne troski każą mu się zajmować najniekorzystniejszymi i niedogodnemi pracami; naturalnie rozum jego w takich okolicznościach z trudem wielkim zajmuje się dziełami, którym on chciał się wyłącznie poświęcić.“ Otoż co mówi Goethe, lecz to niewszystko jeszcze; słuchaj pan dalej: „W młodości nie podobałem się ludziom za swawole; a w starości nie lubiono mnie za to, że byłem zbyt poważny. Za-

dnym sposobem nie mógłem zejść się z ludźmi i zawsze zostawałem sam jeden!

Lecz czyż w innych stronach między ludźmi jeniałnemi nie ma szlachetnych ofiar?

Czy pan wiesz? zawołał pocziwy Niemiec, na twarzy którego malowała się wzgarda:—czy wiesz, ile poetów niemieckich zginęło w przeszłym stuleciu z głodu w szpitalach, w domu waryatów i ile było samobójstw? Jedna gazeta Augsburska wymieniła około dwadzieścia osób.— Lecz nie mówiąc o nieszczęśliwych, zginionych w walce z niedostatkiem i okropną obojętnością niemieckiej publiczności, zwrócić uwagę na los tych, którzy w tej walce wzrosli. Lessing, wielki Lessing, twórca *Natana mądrego*, *Emilii Galotti*, *Miny*

von Barnholm, *Laokana* i wielu innych jeniałnych dzieł, musiał stać się sklepowym ażeby mieć kawałek chleba. Umarł w nędzy, klnąc mużę niemiecką. (D. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 23 do dnia 24 Września.

Balotoff Alexy, Tys Edward, z Galicyi. — Bukowski Leon, ob. z Polski. — Roztworowska, hr. z familią, Kubiczek Jakób, Młodcki Józef, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Chojnacki Adam, Papłonski Jan, Balotoff Alexy, Rowere Augustyn, Bukowski Jan, ob. Wieruski karol, do Polski. — Wielopolski Alexander, hr. z żoną Paulina, Sohwarzmann. do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 5367.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na skutek wniesionego żądania przez P. Ignacego Minora, ojca i Opiekóna małoletniej Julii Minorownej, o przyznanie tejże małoletniej spadku po matce jej Wiktorji Minorowej pozostałego, 1° z połowy summy złp. 3000 na realności Papiernia zwanęj w Krzeszowicach, 2° połowy summy złp. 1500 i złp. 700 na kamienicy pod L. 38/9 w Gm. I. Miasta Krakowa stojącej, uhezpieczonych, składającego się, Trybunał po wysłuchaniu wniosku Prokuratora stósownie do art. 12 ust. Hyp. z roku 1844 wzywa wszystkich do powyższego spadku prawa mieć mogących, aby się z takowemi w terminie miesięcy trzech do Trybunału zgłosili, w przeciwnym bowiem razie, spadek w mo-wie będący, małoletniej Julii Minorownie, w której imieniu P. Ignacy Minor działa, przyznany zostanie.

Kraków d. 17 Września 1845 r.

Sędzia Prezydujący,

J. Pareński.

(1r.)

Sekr. Lasocki.

W dniu 26 września 1845 r. o godzinie 3 po południu, w domu pod liczbą 57/8 gminie VI Razmierz odbędzie się w drodze Administracyjnej, na mocy Reskryptu Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policji Nr. 7238 z r. b.— sprzedaż przez publiczną licytacją: wina węgierskiego heczek trzy, na satysfakcją należności skarbowej, chęć przeto licytowania mających, na czas i miejsce oznaczone zaprasza się.

Kraków d. 23 Września 1845 r.

Karol Sokulski

Deleg. Sekwestrator z Wydz. S. W. i P.

Nro. 17,118.

DYREKCJA POLICYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznej wiadomości, iż suczka z kasztanowatemi łatami, biała, rok mająca, ze znamieniem przy ogonku od oparzenia pozostałem, z rassy wyżetków kurlandzkich, za-

ginęła w dniu 8 b. m. i r. Znalazca zechce ją oddać w Dyrekcji Policji, za co otrzyma nagrody Złp. 6.

Kraków dnia 12 Września 1845 r.

Za Dyrektora Policji,
Kroebł.

(2r.)

Za Sekretarza Piotrowski.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 22 i 23 Września 1845 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	36	—	37	—	35	15
„ „ „	34	20	35	—	33	15
„ Zyta starego	28	—	29	—	26	24
„ „ nowego	—	—	—	—	27	20
„ Jęczm. st.	—	—	19	—	17	15
„ „ nowego	—	—	—	—	—	—
„ Owsa stare.	—	—	9	24	—	8
„ „ nowego	—	—	—	—	—	—
„ Grochu..	—	—	25	—	—	—
„ Jagiel. ..	—	—	42	—	—	40
„ Rzepaku.	—	—	33	—	—	30
„ Ziemniak	—	—	4	8	—	—
„ Koczyny	—	—	—	—	—	—

Centnarsiana od zł. 3 gr. 12 do zł. 2 gr. 24. Cent-

nar słomy od zł. 5 gr. 15 do zł. 4 gr. 15

Masła garniec od złp. 7 gr. 15 do złp. 8 gr. —

Jaj kurzych kopa zł. 2 gr. —

Drożdży wanienka od złp. 8 gr. — do złp. 12 gr. —

Miarka kaszy Częstochołowskiej zł. 5 gr. —

„ „ Perłowej „ 3 „ —

„ „ Pszénicznej „ 4 „ —

„ „ Tatarskiej „ 3 „ —

„ „ Jęczmiennęj „ 2 „ —

Mąki z pod krulek „ 2 „ —

Sporządzono w biurze Komissariatu Targowego.

Kraków d. 22 Września 1845 r.

Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnienu 1169 dnia 24 Września 1845 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

37. — 55. — 26. — 62. — 22.

Przyszłe ciągnięcie 1170 przypada dnia 1 Października 1845 roku.